

7/79

ZAOPATRZENIE APTEK W OPINII
SPOŁECZNEJ

W kwietniu br. OBOPiSP przeprowadził na reprezentatywnej próbie ogółu ludności kraju powyżej 15 roku życia sondaż dotyczący oceny zaopatrzenia aptek w leki i środki sanitarne. Wyniki są porównywalne do poprzedniego badania z października 1978 roku.

Ocenie badanych poddano stan zaopatrzenia aptek, zatem uzyskane wyniki odnoszą się do leków stosowanych w lecznictwie otwartym, a nie klinicznym czy szpitalnym.

Ogólna ocena stanu zaopatrzenia aptek w leki
i środki sanitarne

W porównaniu do wyników uzyskanych w październiku 1978 roku - ogół badanych podobnie jak i wyselekcjonowana grupa osób, które w ostatnim roku były klientami aptek, ocenia obecnie nieco gorzej stan zaopatrzenia w leki i środki sanitarne.

Na obniżenie ocen miało wpływ zaopatrzenie w środki sanitarne, które w opinii badanych, znacznie się pogorszyło.

ocena zaopatrzenia aptek:	odsetek od osób, które w ciągu ostatniego pół roku były klien- tami aptek	
	październik 1978	kwiecień 1979
- pozytywna /bardzo dobre lub dobre/	52	44
- średnia /"tak sobie"/	27	30
- negatywna /słabe, złe/	21	22
- brak zdania	-	4

Badani proszeni o porównanie obecnego stanu zaopatrzenia aptek do sytuacji z roku poprzedniego stwierdzili, że:

dane w %

IV 1979

- nastąpiła poprawa	23
- nie się nie zmieniło	42
- nastąpiło pogorszenie	20
- brak zdania	15

Ocena dostępności leków stosowanych w różnego typu schorzeniach

Spośród osób badanych 89% stwierdziło, że w ciągu ostatniego półrocza oni sami lub ktoś ze wspólnie mieszkającej rodziny potrzebowali leków w związku z określonym rodzajem schorzeń.

Co trzeci badany uskarża się /na podstawie doświadczeń własnych lub kogoś z rodziny/, na trudności z kupnem lub brak w ogóle w sprzedaży potrzebnych leków.

Oceny zaopatrzenia aptek w leki badano przy pomocy tzw. wskaźników trudnej dostępności leków stosowanych w leczeniu poszczególnych typów schorzeń. Wskaźniki trudnej dostępności oznaczają odsetki osób, które stwierdziły, że one same lub ktoś ze wspólnie mieszkającej rodziny w ciągu pół roku miały "trudności z kupnem lub w ogóle nie udało się kupić" leków potrzebnych w związku z określonym schorzeniem /alternatywna odpowiedź: "kupiono bez trudności"/. W celu obliczenia wskaźnika trudnej dostępności wyłączone odpowiedzi osób, które stwierdziły, że w ostatnim ^{półroczu} ~~roku~~ nie wystąpiła potrzeba kupna leku na określoną chorobę.

Stopień trudności dostępnosci leków

Typy schorzeń	Spśród deklarujących potrzebę leków - odsetek tych, którzy mieli trudności z nabyciem leku
- astma	35
- choroby nerek	34
- choroby układu krążenia /choroba wieńcowa, serca, miażdżyca, nadciśnienie itd./	31
- choroby reumatyczne /także artretyza/	31
- choroby skórne	28
- choroby przewodu pokarmowego /otrzodzenie żółci, dżumstulicy, schorzenia trzustki, wątroby itp./	27
- choroby oczu	25
- bronchit, zapalenie oskrzeli	20
- cukrzyca	19
- choroby kobiece	19
- zatrucia pokarmowe	10
- choroby ostre typu: grypa, zezębienie	7

Obecnie najtrudniej dostępne okazały się leki stosowane w leczeniu chorób przewlekłych takich jak: astma, choroby nerek, układu krążenia oraz w chorobach reumatycznych. Natomiast, w dalszym ciągu na czele leków trudno dostępnych utrzymują się te, które są niezbędne w leczeniu chorób związanych z bezpośrednim zagrożeniem życia oraz chorób charakteryzujących się bolesnymi, dotkliwymi dolegliwościami.

W porównaniu do okresu sprzed pół roku uśredniony wynik świadczy o tym, że stan zaopatrzenia w leki w odczuciu społecznym nie uległ większym zmianom, nastąpiły jedynie niewielkie zmiany asortymentowe dotyczące poszczególnych rodzajów schorzeń. Mianowicie odnotowano pewne pogorszenie ocen zaopatrzenia w leki stosowane w chorobach nerek i chorobach reumatycznych.

Nieznacznej poprawie natomiast uległo poczucie dostępności leków potrzebnych w leczeniu chorób układu krążenia, przewodu pokarmowego oraz cukrzycy.

Za najbardziej dostępne, podobnie jak poprzednio, uznano leki używane w leczeniu ostrych chorób, takich jak grypa, zaziębienie oraz zatrucia pokarmowe.

Wśród leków, spontanicznie wymienianych przez badanych jako trudno lub w ogóle niedostępne znalazły się:

- leki stosowane w leczeniu astmy:
proastmin, allergastmin, diprophylina, salbutamol,
- leki stosowane w leczeniu nerek:
furagin, urosan, urogran
- leki układu krążenia:
curantyl, binazina, glywenol, propranolol, eucardina, lanatozid, prenylamin, pentaerytrytol, dopegyl, isoptin, hydacorn, cardiamid, cardiol, raupasil, retiazid, polomigran
- leki przeciwreumatyczne oraz środki przeciwbólowe stosowane w tych schorzeniach: reumopiryna, brufen, butapirazol, analgan
- leki skórne: maść hydrocortizonowa, synalar, prodektin, oxycort "B", oxycort w aerozolu, dermosan, thormentiol
- leki gastryczne: alugastrin, mexasa, pancreatina, boldaloina, raphacholina, gastro gelatum, aluminium, altra, relax, vichy, normosan
- leki okulistyczne: vita-jodural, oxycort-A
- leki laryngologiczne oraz stosowane w grypach i zaziębieniach: różne rodzaje wapna, polopiryna-C, tabletki emskie
- leki stosowane przy cukrzycy: insuliny, diabetol,
- leki hormonalne stosowane w chorobach tarczycy:
thyreoidina, trójjodotyronina, jodepepton,
- leki przeciwalergiczne: polcortolon w aerozolu, antistina

Znaczna część badanych wśród leków trudno dostępnych wymieniła specyfiki ogólnie stosowane w medycynie a nie związane z konkretnymi typami schorzeń. Znalazły się tu:

- witaminy: falvit, witaminy z grupy B, witamina C, witamina A, vigantol, vibovit, visolvit, vitaral, methiovit,

- antybiotyki: ronomycyna, ampicilina, gontamycyna, oletetrina, debecylina, streptomycyna, syntamrpen, penicylina, makrocyclina
- sulfonamidy: biseptol, sulfoguanidyna
- leki działające na ustrój psychonerwowy
/tzn. psychotropowe, uspakajające, nasenne/: fenactil, nitro-
zegan, tiserecina, mentowal, thloridazyna, neospasmina,
validol
- leki rozkurczowe i przeciwbólowe: nefacit, fenquil, no-spa,
veramid
- leki odwadniające: hygrotan, furosemid
- leki wzmacniające lub uodparniające oraz szczepionki:
tonophos, asconerina, ossobolina, clofibrat, witamina D,
calgan, enerbol, esberitox, histaglobina, gamaglobulina
- zioła różnego rodzaju: rumianek, prawoślaz, kwiat lipy,
czarna gorczyca, pokrzywa

Ocena dostępności środków sanitarnych

Wskaźniki trudnej dostępności środków sanitarnych, obliczone w ten sam sposób jak wskaźniki określające stopień dostępności leków, przedstawiają się następująco:

Stopień trudnej dostępności środków sanitarnych

dane w %

	październik 1978	kwiecień 1979
termometr	35	48
plastry opatrunkowe	33	45
wata	30	41
liglina	17	29
środki dezynfekujące	25	28
bandaże, gaza	16	27

Stan zaopatrzenia w środki sanitarne, w odczuciu badanych, jest obecnie znacznie gorszy niż miało to miejsce w październiku ubiegłego roku.